

ANTWOORD

VAN GEDEPUTEERDE STATEN

OP VRAGEN VAN

E.F.A. Zevenbergen (VVD), R. van Aelst (SP), A. van Hunnik (GL), G.A. van de Breevaart (CU&SGP) en M.A.C. de Haan (CDA)
(d.d. 15 september 2020)

Nummer
3666

Onderwerp
Handhaving Covid regels OV

Aan de leden van Provinciale Staten

Toelichting vragensteller

Verschillende nieuwsmedia kopten vandaag met berichten over een campagne van de gezamenlijke OV bedrijven om meer reizigers het OV in te krijgen. Daarnaast was er in deze berichten aandacht voor extra BOA-capaciteit om de Covid regels te handhaven. Gelijktijdig bereiken ons als partijen berichten van reizigers en medewerkers over de zeer gebrekkige handhaving van de Covid regels in het OV.

Als SP, VVD, GroenLinks, CU en SGP en CDA steunen we de aanpak van de veiligheid in de bussen maar daarbij maken we ons zorgen over de veiligheid van het personeel; de chauffeurs en de handhavers. Niet iedereen heeft evenveel begrip voor de Corona regels en door de afstandsregels bij de chauffeurs is zwartrijden nauwelijks aan te pakken. Dat, terwijl de stroom aan reizigers elke week groeit.

Veel bussen zijn uitgerust met veiligheidssystemen, onze fracties vragen zich af of deze middelen adequaat zijn, of ze correct werken en of ze in het geval van een incident ook helpen.

Daarnaast maken we ons zorgen over de gezondheid en veiligheid van reizigers en medewerkers, wanneer de Covid regels onvoldoende gehandhaafd worden.

1. *In hoeverre monitoren wij als provincie de naleving van de Covid regels in ons provinciale vervoer?*

Antwoord

Wij monitoren niet zelf de naleving van de COVID regels in het provinciale openbaar vervoer. Het toezicht op de sociale veiligheid in het openbaar vervoer is primair een verantwoordelijkheid van de vervoerders. Regulier vinden in dit kader conform het Uitvoeringsprogramma Sociale Veiligheid kwartaaloverleggen plaats tussen vervoerders en provincie. Wij ontvangen hiertoe maandelijks van de vervoerders de data met betrekking tot incidenten. Bij ernstige incidenten worden wij direct op de hoogte gesteld.

COVID-19 beïnvloedt in grote mate de dienstuitvoering van de vervoerders. De COVID-19 maatregelen en de gevolgen hiervan voor de dienstuitvoering zijn

onderwerp van gesprek in het reguliere maandelijkse concessie-overleg, dat per afzonderlijke concessie of contract wordt gevoerd. In deze contacten tussen vervoerder en provincie worden ook de naleving en handhaving van de COVID regels besproken.

2. *Monitoren wij dit als provincie bij elke afzonderlijke vervoerder? Zo nee, waarom niet?*

Antwoord

Zie antwoord op vraag 1.

3. *Bent u met de indieners van mening dat het van het grootste belang is dat reizigers en medewerkers écht veilig kunnen reizen met het OV? Kunt u uw antwoord toelichten?*

Antwoord

Ja. Wij volgen hierin de richtlijnen van het RIVM en maken op landelijk niveau gezamenlijk met het Rijk, de overige decentrale overheden, OV-vervoersautoriteiten en vervoerders afspraken over de aanpak, zodat reizigers en medewerkers zo veilig mogelijk kunnen reizen met het OV. Wij hebben daarbij op drukke haltes, in samenwerking met de wegbeheerders, signaleringen aangebracht voor het dragen van mondklappers en het houden van voldoende afstand.

4. *Bent u met de indieners van mening dat het voorbarig is extra reizigers te werven als de veiligheid en handhaving van Covid regels nog niet op orde zijn? Zo nee, waarom niet?*

Antwoord

Op het moment dat de coronamaatregelen versoepeld werden, zijn er op landelijk niveau afspraken gemaakt over de campagne om reizigers weer welkom te heten in het OV. Kort na de uitrol van de campagne was echter weer sprake van een toename van het aantal besmettingen. Op verzoek van het Rijk is de betreffende campagne daarom direct weer afgeschaald.

5. *Bent u bekend met de opschaling van de handhaving?*

Antwoord

Ja, er kunnen zich situaties voordoen waar opschaling van inzet van BOA's noodzakelijk is. Daarbij denken wij aan een te grote toeloop van reizigers. Bij incidenten en niet meewerken wordt conform het landelijk afgesproken OV-protocol gewerkt, waarbij in eerste instantie BOA's de-escalerend optreden.

6. *Is er voldoende BOA-personeel beschikbaar bij de vervoersmaatschappijen met wie de provincie een relatie heeft?*

Antwoord

Vervoerders zetten het aantal BOA's in zoals afgesproken in de Programma's van Eisen. Er zijn geen signalen dat deze aantallen te kort schieten. Daar waar vervoerders onvoldoende vast personeel hebben of zien dat er extra personeel nodig is, worden BOA's ingehuurd. Ook hebben sommige vervoerders afspraken voor ondersteuning van BOA's uit andere concessies die aan hen gegund zijn. De inzet van BOA's van andere vervoerders is juridisch niet toegestaan.

7. *Wanneer er onvoldoende BOA's blijken te zijn, op welke termijn kunnen deze aangeworven of opgeleid worden?*

Antwoord

Onze vervoerders hebben voldoende BOA's, zodat dit op dit moment niet aan de orde is. De werving van BOA's is een kwestie van weken, echter het opleidingstraject en het traject van certificering en beëdiging is afhankelijk van externe opleidingscentra als NIVOO en het Ministerie van Justitie. Het gehele traject van opleiding en beëdiging duurt daarmee zo'n zes maanden.

Vervoerders hebben bij het Ministerie al kenbaar gemaakt dat de doorlooptijd voor certificering en beëdiging hen zorgen baart.

8. *Kunnen deze BOA's voldoende veilig hun werk doen? Zijn opleiding en de uitrusting 'op de man' (m/v) alsmede de veiligheidsvoorzieningen in de bus voldoende?*

Antwoord

De opleiding en uitrusting van BOA's zijn voldoende om veilig te kunnen werken. Zij dragen persoonlijke beschermingsmiddelen, zodat zij veilig en zelfstandig hun werk kunnen uitvoeren. Over het algemeen wordt gewerkt in koppels. Zij staan in verbinding met chauffeur, de verkeersleiding en onderling middels portofoon en mobiele telefoon. Structureel is er geen sprake van een gevoel van onveiligheid.

BOA's zijn getraind in het omgaan met onwillige reizigers. Het uitgangspunt blijft, conform het OV-protocol, de-escalerend op te treden.

9. *Geldt dit ook voor de chauffeurs en controleurs? Zijn er voldoende voorzieningen beschikbaar of gepland om een veilige werkomgeving te garanderen?*

Antwoord

Ja. Sinds de start van de COVID-19 periode zijn de chauffeurscabines afgeschermd door instappen niet meer bij de voordeur toe te staan. Hierdoor is er geen toegang naar de chauffeur. Naar verwachting zullen in oktober kuchschermen beschikbaar zijn en ingebouwd, zodat het oorspronkelijke instapregime hersteld kan worden.

Daarnaast zijn reizigers verplicht een mondkapje te dragen en worden bij drukke stations looproutes aangegeven. Het materieel wordt met name op de spitsmomenten vaker gereinigd om besmettingen te voorkomen. Ook eindpuntvoorzieningen zijn COVID-proof ingericht.

10. *Zijn er afspraken gemaakt met de politie over beschikbaarheid als back-up? Zijn er garanties met betrekking tot aanrijtijden et cetera?*

Antwoord

Ja. Los van de pandemie hebben vervoerders afspraken met de lokale politie en de veiligheidsregio over de zogenoemde A-incidenten. Deze worden bij de politie als een zogenaamde prio 1 behandeld, dat wil zeggen dat de politie direct met gepaste spoed binnen enkele minuten ter plaatse is.

11. *Zijn de huidige aanvullende afspraken met de vervoerders vanwege de Coronacrisis voldoende om ook te voorzien in goede handhaving van de covid maatregelen?*

Antwoord

Ja. Zoals hierboven gemeld is in landelijk overleg met vervoerders gekomen tot een OV-protocol gericht op de handhaving van de COVID-19 maatregelen. Deze aanpak is voldoende.

Vooralsnog leidt de toename van het aantal reizigers niet tot meer incidenten. Wel kan opgemerkt worden dat zolang het instapregime, het voorin instappen in de bus, nog niet hersteld is, er wel een toename verwacht wordt in zwartrijden.

VVD, SP, GroenLinks, CU en SGP en CDA willen als laatste alle personeel van de OV maatschappijen danken voor hun inzet en ze een hart onder de riem steken.

Den Haag, 12 oktober 2020

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris, voorzitter,

drs. H.M.M. Koek

drs. J. Smit